

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.HUBUB.2017/298-3910

Mersin, 25/5/2017

Konu: Dünyadan Sektörel Haberler – Mayıs 2017

- **ULUSLARARASI GIDA FİYATLARI ANALİZ RAPORU (FAO 10.05.2017)**
- **AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ EKONOMİK DURUMU (WORLD BANK Mayıs 2017)**
- **DÜNYADA GIDA İSRAFI (FAO Mayıs 2017)**

1- ULUSLARARASI GIDA FİYATLARI ANALİZ RAPORU (FAO 10.05.2017)

Uluslararası buğday fiyatları Nisan ayında yüksek arz miktarına ve 2017 yılı hasat miktarında olumlu beklentilere bağlı olarak genellikle düşük seviyelerde gerçekleşti. Mısır ihraç fiyatları özellikle Güney yarımküre ülkelerindeki yüksek ürün arzı bekleyişlerine bağlı olarak düşük seviyelerde kaldı. Bunun yanında, özellikle Yakın Doğu ülkelerine olan artan ticaret artışı uluslararası pirinç fiyatlarının yüksek seviyelerde belirlenmesine neden oldu.

Doğu Afrika’da, hububat-bakliyat ürünlerinin fiyatları Nisan ayında daha da fazla artış gösterdi ve birçok ülkede rekora yakın seviyelerde belirlendi. Fiyatlar kuraklıktan dolayı azalan 2016 yılı hasatı ve normalden daha kuru koşullar nedeniyle öngörülemez 2017 hasatı nedeniyle artış gösterdi.

Güney yarımküre ülkelerinde, Nisan ayında yeterli mısır üretimi beklentileri ürün fiyatlarının da düşmesine neden oldu. Böylece mısır fiyatları önceki yıllarda gerçekleşen değerlerin altında seyretti. Brezilya’daki hasat sonrası Nisan ayında mısır fiyatları düştü ve bir önceki yıla kıyasla %40 oranında azalma gösterdi. Güney Afrika’da rekor seviyedeki hasat mısır fiyatlarını düşürdü ve önceki yıllara kıyasla yarısından daha düşük seviyelere taşıdı.

BUĞDAY VE MISIR FİYATLARI DÜŞME EĞİLİMİNDE, PİRİNÇ FİYATLARI İSE SABİT

Buğday ihraç fiyatları Nisan ayında bir önceki aya göre genellikle daha düşük seviyelerde gerçekleşti. Amerikan buğday fiyatı Mart ayına kıyasla % 4, bir önceki yılın Nisan ayına kıyasla ise %5 oranında düştü. Bu fiyat düşüklüğünün nedenleri, her ne kadar kuzey yarım küredeki üreticilerin ayın ikinci bölümündeki olumsuz hava koşulları nedeniyle endişe duysalar da yüksek arz miktarından ve 2017 hasatı için olumlu bekleyişlerden kaynaklandı. Arjantin’de ise ihraç fiyatları ilk defa Ocak ayından itibaren 2017 yılı ekimi için artan öngörüler doğrultusunda düşüş gösterdi.

Amerikan mısırındaki arz fazlalığı ve Güney Yarım Küre ülkelerinde beklenen yüksek miktardaki ürün mısır fiyatlarının düşmesine neden oldu. Ancak, Kuzey Yarım küre ülkelerinde mısır ekiminde Nisan ayının ilk haftasında görülen aşırı yağışlara bağlı gecikmeler, fiyatların daha da aşağıya inmesini engelleyerek, fiyatları nispeten sabit tuttu.

Arjantin’de ihraç fiyatları yoğun yağışlara bağlı olarak hasatta yaşanan gecikmelerden dolayı arttı.

FAO pirinç fiyat endeksi Nisan ayında %1,8 oranında arttı ve 198 puanla 9 ayın en yüksek seviyesine çıktı. İhracat fiyatları özellikle Ramazan ayı için hazırlanan Yakın Doğu ülkelerinden

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.HUBUB.2017/298-3910

Mersin, 25/5/2017

Konu: Dünyadan Sektörel Haberler – Mayıs 2017

- **ULUSLARARASI GIDA FİYATLARI ANALİZ RAPORU (FAO 10.05.2017)**
- **AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ EKONOMİK DURUMU (WORLD BANK Mayıs 2017)**
- **DÜNYADA GIDA İSRAFI (FAO Mayıs 2017)**

gelen talebe bağlı olarak birçok Asya bölgesi ülkelerinde arttı. Sadece Vietnam'da hasat baskısına bağlı olarak fiyatlar düşme eğilimindeydi. Tayland'da pirinç fiyatları özellikle İran'a yapılan ihracattaki artış nedeniyle %3 oranında artarak ton başına 394 USD'a yükseldi. Hindistan'da rabi hasatı sonrası yüksek döviz kuru ve arz yetersizliği piyasa fiyatlarının artmasına neden oldu. Pakistan'da Afrika ülkelerine düzenli satışlar fiyatları artırdı. Uruguay'da Irak ve Latin Amerika ülkelerine yönelik satışların da etkisiyle fiyatlar artarken, Arjantin ve Brezilya'da yeni ürün arzı ve azalan talepler fiyatları da düşürdü.

BATI AFRİKA

İri taneli hububat fiyatlarında birçok ülkede dönemsel olarak artış gözlemlenirken Nijerya'da istikrarlı bir seyir izledi.

Burkina Faso, Mali ve Nijer'de 2016 yılındaki hasat miktarının büyüklüğüne rağmen fiyatlar çok yüksek seviyelere çıktı. Kurumların büyük miktarlardaki alımları dönemsel artışlarla birleşerek, özellikle geçen yıl üretim düşüşlerini yaşayan Nijer'de fiyatları önceki yıl fiyatlarının üzerine taşıdı. Çad'da, iri taneli hububat fiyatları bir çok pazarda artış gösterdi fakat geçen yıl yaşanan büyük miktardaki hasatın etkisiyle ve bu yıl Ocak ayında kapanan Libya gümrüğünün tekrar faaliyete geçmesiyle artan ithalat imkanı dolayısıyla önceki yıllarda gerçekleşen fiyatların altında kaldı.

Senegal'de iri taneli hububat fiyatları düzenli bir seyir izledi, ancak Mart ayında düşük bir oranda artış sağladı. Sorgum fiyatları genellikle bir önceki yıla oranla düşüktü, millet (kuş yemi) fiyatları ise 2016 yılındaki yetersiz üretime bağlı olarak daha yüksek oranda gerçekleşti. Sahel bölgesinin birçok ülkelerinde pirinç fiyatları sabit kaldı, bir önceki yıl değerlerine kıyasla ise daha düşük seviyelerde gerçekleşti. Kıyı ülkelerinde, Togo'da, mısır fiyatları Nisan ayında da artmaya devam etti, fakat bir önceki yıl seviyelerine oranla daha düşük seviyelerdeydi.

Nijerya'da, iri taneli hububat ürünlerinin fiyatları Amerikan doları karşısındaki kurun etkisiyle çoğu zaman sabit kaldı, Mart ayında ise düşme eğilimi gösterdi. Ancak, düşük kur ve yüksek nakliye maliyetleri fiyatları bir önceki yıl seviyelerinin üzerinde tutmaya devam etti. Ortalama pirinç fiyatları Mart ayında düşük oranda artış sağladı ancak yıllık olarak değerlendirildiğinde %50'den fazla bir oranda artış sağlandı. Yerel üretimde beyaz garri fiyatları ise Mart ayında artış sağladı ve rekor seviyelere ulaştı.

GÜNEY AFRİKA

Mısır fiyatları 2017 yılındaki yüksek miktarda hasat bekleyişinden dolayı düştü

Bölgede 2017 yılındaki yüksek hasat beklentisi, Nisan ayında fiyatları daha da düşürdü. Buna bağlı olarak mısır fiyatları düşmeye devam etti. Bu durum, kuraklıktan dolayı düşük arzın

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.HUBUB.2017/298-3910

Mersin, 25/5/2017

Konu: Dünyadan Sektörel Haberler – Mayıs 2017

- **ULUSLARARASI GIDA FİYATLARI ANALİZ RAPORU (FAO 10.05.2017)**
- **AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ EKONOMİK DURUMU (WORLDBANK Mayıs 2017)**
- **DÜNYADA GIDA İSRAFI (FAO Mayıs 2017)**

yaşandığı geçen yıla kıyasla bu yıl önemli ölçüde artan arza işaret etmektedir. Ancak Nisan ayında fiyatlar döviz kurunun etkisiyle Mart ayına oranla daha az oranda düştü.

DOĞU AFRİKA

Hububat fiyatları Nisan ayında artmaya devam etti ve rekor seviyelere ulaştı

Uganda ve Tanzania Cumhuriyeti'ne yönelik komşu ülkelerden devam eden talep Nisan ayında mısır fiyatlarını rekor seviyelere ulaştırdı. Kenya'da, yüksek seviyelerdeki mısır fiyatları karşısında hükümetin almış olduğu önlemlere karşın fiyatlar Nisan ayında daha da fazla arttı ve rekor seviyelere ulaştı. Etiyopya'da fiyatlarda 2016 yılındaki ortalama seviyelerde gerçekleşen çıktıya rağmen Nisan ayında art arda ikinci ay artış yaşandı. Güney Sudan'da hububat fiyatları başkent Juba'da, döviz kuru, düşük miktarda arz ve güvenlik nedenlerine bağlı olarak Nisan ayında da artmaya devam etti. Şubat ayında petrol fiyatlarında yaşanan daha büyük orandaki düşüş, hububat fiyatlarındaki artışı bir miktar azalttı, ancak buna rağmen fiyatlar, bir önceki yıla oranla 3-4 kat fazla seyretti. Sudan'da millet ve sorghum fiyatları nispeten sabit seyir izledi, Nisan ayında dönemsel olarak arttı. Sorgum fiyatları 2016 yılındaki yüksek orandaki hasat miktarına bağlı olarak bir önceki yıl fiyatlarının altında seyretti. Buğday fiyatları yeni biten hasat sezonu nedeniyle Nisan ayında düştü. Döviz kurundaki düşüklüğe ve yüksek üretim maliyetleri dolayısıyla fiyatlar bir yıl önceki değerlerine kıyasla yüksek seviyelerde kaldı. Somali'de mısır ve sorgum fiyatları gıda yardımları aracılığıyla istikrarlı seyir izledi veya Nisan ayında birçok pazarda düştü. Ancak, Baidoa'da fiyat artışları görüldü. Her şeyin ötesinde 2016 yılında görülen kuraklığın etkisiyle fiyatlar yüksek seyir izledi.

DOĞU ASYA

Pirinç ihrac fiyatlarında artış yaşandı, buğday fiyatları ise genelde düştü

Bölgede bulunan ülkelerde, yerli pirinç üretim fiyatları Nisan ayında yükseldi, Tayland'da pirinç fiyatları özellikle Ramazan ayına hazırlanan yakın doğu ülkelerinden dolayı artan talebe bağlı olarak düşük bir oranda artış sağladı. Benzer şekilde, Myanmar'da Nisan ayında artan satışlar fiyatları arttırdı. Son dönemde yaşanan bu artışlara rağmen, her iki ülkedeki fiyatlar üretimde görülen yeterli yerli arza bağlı olarak geçen yılın aynı dönemine oranla düşük kaldı. Hindistan'da pirinç fiyatları 2017 yılında henüz gelmekte olan rabi sezonu hasatına bağlı olarak genellikle sabit kaldı. Vietnam'da ise pirinç fiyatları düştü, devam eden 2017 kış/bahar sezonu ve düşük ihracat miktarına bağlı olarak Nisan ayındakinden daha düşük seviyelere indi. Kamboçya'da pirinç fiyatları ana üretim bölgelerinde arttı ve bir önceki yıla kıyasla yüksek seyir izledi. Çin'de oluşan fiyatlar geniş stoklara bağlı olarak bir önceki yıl seviyelerinde ve istikrarlı bir şekilde seyretti. Benzer şekilde Filipin ve Endonezya'da da yeni tamamlanan hasattan kaynaklanan yeterli arzın etkisiyle fiyatlar istikrar gösterdi. Sri Lanka'da 2017 yılında maha sezonu hasatındaki aşırı düşüş, 2017

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.HUBUB.2017/298-3910

Mersin, 25/5/2017

Konu: Dünyadan Sektörel Haberler – Mayıs 2017

- **ULUSLARARASI GIDA FİYATLARI ANALİZ RAPORU (FAO 10.05.2017)**
- **AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ EKONOMİK DURUMU (WORLDBANK Mayıs 2017)**
- **DÜNYADA GIDA İSRAFI (FAO Mayıs 2017)**

yılının ikinci ekimi için olumsuz beklentiler ve düşük su kıtlığı nedenleriyle olumsuz koşullar hakimdi ve bu doğrultuda fiyatlar yüksek seviyelerde değişmeden kaldı. Bangladeş'te, pirinç fiyatları Nisan ayında daha da arttı, 2017 yılında sel sonrasına denk gelen boro sezonu dolayısıyla düşük üretim görüldü sonucu olarak rekor seviyelerde gerçekleşti. Son aylardaki azalan ithalatlar fiyatları da yukarı yönde artırdı. Buğday ve buğday unu fiyatları birkaç istisna ithalatçı ülkeler dışında aynı kalırken, yeni tamamlanan veya devam etmekte olan 2017 hasatına bağlı olarak genellikle düşük seyir izledi. Fiyat düşüşleri Hindistan'da 2017 hasatının da etkisiyle rekor seviyelerde kaydedildi. Benzer şekilde, Pakistan'da 2017 yılı başlarında rabi hasatı buğday fiyatlarına direk olarak yansdı. Bangladeş'te buğday unu fiyatları Nisan ayında art arda iki defa düşerken, 2017 buğday hasat miktarının fazlalığı nedeniyle düşük seviyelerde gerçekleşti. Açık Pazar satışları aracılığıyla hükümet tarafından buğday ununu dağıtımının devam etmesi fiyatların düşük seviyelerde kalmasını sağladı. Fiyatlar yeterli Pazar elverişliliği dolayısıyla Çin, Endonezya ve Sri Lanka gibi ithalatçı ülkelerde değişmeden kaldı. Afganistan'da buğday ve buğday unu fiyatları Mart ayı sonunda Pakistan ile sınır kapısının tekrar açılmasının ardından ithalattaki kaymanın artmasıyla genellikle düştü.

CIS-ASYA VE AVRUPA

Buğday Unu Yurt içi Fiyatları ve İhraç Fiyatları Aynı Kaldı

Bölgedeki ihracatçı ülkeler arasında, yerli öğütülmüş buğday ve buğday unu ihraç fiyatları aynı seviyelerde kaldı. Ukrayna'da yüksek sınıftaki buğday unu fiyatları düşük pazar elverişliliğine bağlı olarak artarken, buğday fiyatları güçlü döviz kurunun ve talepteki azalmanın bir sonucu olarak 3 ay boyunca yaşanan artışın ardından düştü.

Rusya'da yüksek miktardaki yerli arz ve güçlü döviz kurunun etkisiyle fiyatlar düştü. Ana ithalatçı Türkiye'ye olan satışların azalması fiyatları da aşağıya doğru düşürdü. Ancak Nisan ayında özellikle Mısır'a olan ihracatın devam etmesi fiyat düşüşünü de bir nebze olsun engelledi. Kazakistan'da öğütülmüş buğday ihraç fiyatları düşük ticarete bağlı olarak aynı kaldı. Bölgede yer alan ithalata dayalı ekonomilerde, buğday unu fiyatları değişmeden kaldı. Kırgızistan'da ise yeterli yerli arz ve istikrarlı ihraç fiyatlarına bağlı olarak düştü. Benzer şekilde Ermenistan'da, buğday ununun yüksek sınıf fiyatları ve ilk sınıf fiyatları Nisan ayında düşerek bir yıl önce gerçekleşen seviyelerde gerçekleşti. Buna karşın, Tacikistan'da buğday unu fiyatları son petrol fiyat artışları ve nakliye maliyetlerine bağlı olarak arttı fakat geçen sene Nisan ayı fiyatlarına kıyasla düşük oranda kaldı. Azerbaycan'da devam eden ithalata rağmen buğday unu fiyatları Mart ayında da artmaya devam etti.

Buğday unu ve gıda fiyatlarının son aylarda artış göstermesinin nedeni düşük döviz kuru artan elektrik, su ve gaz tarifeleri oldu. Artan gıda fiyatları, Şubat ayında % 13,1'den Mart ayında

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.HUBUB.2017/298-3910

Mersin, 25/5/2017

Konu: Dünyadan Sektörel Haberler – Mayıs 2017

- **ULUSLARARASI GIDA FİYATLARI ANALİZ RAPORU (FAO 10.05.2017)**
- **AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ EKONOMİK DURUMU (WORLDBANK Mayıs 2017)**
- **DÜNYADA GIDA İSRAFI (FAO Mayıs 2017)**

%14,5 oranına ulaşan 2017 yılının ilk çeyreğindeki enflasyon oranı artışı ardındaki temel etkenlerden biri oldu. Gürcistan'da buğday unu fiyatları geçmiş aylardaki düşüşlerinin tersine Nisan ayında daha da arttı, fakat hala bir önceki yıl fiyat seviyelerinde seyretmektedir. Belarus'ta Mart ayında buğday unu ve gıda fiyatları 2017 yılının ilk aylarındaki düşüşe karşın daha sonra artan enflasyon nedeniyle bir önceki yılın aynı dönemine oranla daha yüksek seyretti.

ORTA AMERİKA VE KARAYİPLER

Mısır ve Fasulye Fiyatları Nisan Ayında Genellikle Düşük Seviyelerde ve İstikrarlı Bir Seyir İzledi.

Beyaz mısır fiyatları nispeten değişmeden kaldı ancak Nisan ayında başlayan ve 2017 hasatının başladığı Ağustos ayında sona erecek olan lean sezonuyla birlikte fiyatlarda bir miktar artış görüldü. Birçok ülkede, kuraklık nedeniyle 2 yıl süren düşük ekim miktarından sonra 2016 yılındaki yüksek mısır arzının etkisiyle fiyatlar bir önceki yıl seviyelerinin altında seyretti. Honduras ve Nikaragua'da fiyatlar dönemsel olarak yaklaşık yüzde 2 oranında arttı, fakat 2016 yılındaki yüksek arzın neticesinde geçen yıl Nisan ayına kıyasla %30 oranında düşüş yaşandı. Guatemala ve El Salvador'da, son zamanlarda gerçekleşen hasat ve ithalatın da etkisiyle fiyatlar değişmeden kaldı. Mısır fiyatları bir önceki yıllara kıyasla sırasıyla % 16 ve %38 oranlarında düşük seyretti.

Meksika'da beyaz mısır fiyatları başlamak üzere olan ve yüksek miktarda öngörülen 2017 yılının ikinci sezon hasat beklentisinden sonra Nisan ayında göreceli olarak aynı kaldı. Ancak, mısır fiyatları ve tortilla fiyatları yükselen petrol fiyatları ve üretim maliyetlerinin etkisiyle bir önceki yıl seviyesinin üzerinde seyretti.

El Salvador'da ve Honduras'ta Nisan ayında kırmızı fasulye fiyatları aynı kalırken, önceki yılın aynı dönemine kıyasla 2016 yılındaki yeterli arza bağlı olarak %6 ve % 11 altında seyretti. Bölgenin ana üretici ve ihracatçı ülkesi Nikaragua'da 3. Hasat ürünlerinin fiyatları geçen yılın aynı dönemine kıyasla düşük tutması nedeniyle, kırmızı fasulye fiyatları Nisan ayında ikinci kez art arda düştü. Siyah fasulyenin en çok üretildiği ve tüketildiği Guatemala'da, fiyatlar daha evvelki ayların tersine %4 oranında artış gösterdi. Bu artışta hasatın tamamlanmasının etkisi büyük oldu. Meksika'da 2016/2017 hasat miktarındaki azalma ve üretim maliyetlerindeki artış, siyah fasulye fiyatlarını geçen sene Nisan ayındaki fiyatlarının yaklaşık %30 oranında üzerine taşıdı. Haiti'de, kırmızı ve siyah fasulye fiyatları Nisan ayında sabit kaldı ve bir önceki sezondaki fiyat seviyelerinde gerçekleşti. Dominik Cumhuriyeti'nde, kırmızı ve siyah fasulyenin perakende fiyatları 2017 hasat miktarıyla birlikte düştü ve geçen sene Nisan ayında gerçekleşen fiyatlarla aynı seviyede gerçekleşti.

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.HUBUB.2017/298-3910

Mersin, 25/5/2017

Konu: Dünyadan Sektörel Haberler – Mayıs 2017

- **ULUSLARARASI GIDA FİYATLARI ANALİZ RAPORU (FAO 10.05.2017)**
- **AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ EKONOMİK DURUMU (WORLDBANK Mayıs 2017)**
- **DÜNYADA GIDA İSRAFI (FAO Mayıs 2017)**

GÜNEY AMERİKA

Hububat Fiyatları genel olarak düşerken Nisan ayında Bir Değişiklik Olmadı

Sarı mısır fiyatları Nisan ayında bir çok ülkede yüksek miktarda olması beklenen 2017 yılı hasatının etkisiyle düştü. Mısır için rekor seviyede üretim öngörülen Brezilya'da, Nisan ayındaki fiyatlar 2017 hasatı devam ederken çok büyük oranlarda düştü. Düşük fiyatlar hükümeti üreticileri destekleyecek önlemler almaya zorladı. Arjantin'de aşırı yağışlara bağlı olarak ertelenen hasat, fiyat seviyelerinin Nisan ayında daha da düşmesini engelledi. Fakat, buna rağmen, bu fiyatlar rekor çıktı öngörülerini doğrultusundaki geçen seneki fiyat seviyelerinin altında seyretti.

Bolivya'da mısır fiyatları 2017 yılı hasatının pazarlara sunduğu yeni ürünün de etkisiyle bir çok pazarda düştü. Ancak, 2 yıl süren düşük üretimin ardından düşük miktardaki arza bağlı olarak fiyatlar bir önceki yılın aynı dönemine oranla yüksek kaldı. Şili'de mısır fiyatları 2017 yılı hasat miktarı beklentisi doğrultusunda Nisan ayında ciddi oranda azaldı. Kolombiya'da fiyatlar büyük miktarlardaki ithalatın etkisiyle geçen senenin aynı dönemine kıyasla çok düşük seviyelerde gerçekleşti. Peru'da, mısır fiyatları Nisan ayında değişiklik göstermedi ve yılın ilk çeyreğinde gerçekleşen büyük ithalat miktarlarıyla geçen seneye oranla düşük kaldı. Özellikle Lambayeque ve Piura gibi bu yılın başında selden etkilenen bölgelerde, temel besin patatesin fiyatları düştü fakat yine de göreceli olarak yüksek kaldı.

Ekvator'da mısır fiyatları, öngörülemeyen 2017 yılı hasat miktarı ve 2016 yılındaki yaşanan düşük arz nedeniyle sabit kaldı. Nisan ayında ise fiyatlar rekor seviyelerde yüksek gerçekleşti. Yüksek arzın etkisiyle buğday ve buğday unu fiyatları Nisan ayında bölge genelinde genellikle sabit kaldı. Genelde, fiyatlar bölgenin ana ihracatçı ve üretici ülkesi Arjantin dışında geçen senenin aynı dönemine kıyasla düşük seviyelerdeydi. Ancak Arjantin'de güçlü ihracat, düşük döviz kuru ve hükümet önlemleri nedeniyle geçen senin aynı dönemine kıyasla Nisan ayında fiyatlar önemli ölçüde yüksek kaldı.

Brezilya'da, buğday fiyatları Nisan ayında nispeten sabitti ve 2016 yılı yüksek hasat miktarı ve ithalattan kaynaklanan yüksek arz nedeniyle bir önceki senenin aynı dönemine kıyasla düşük seviyelerde kaldı. Şili'de buğday fiyatları Mart ayı başında tamamlanan ve geçen senin rekor seviyelerinin altında kalacağı öngörülen 2017 yılı hasatının etkisiyle Nisan ayında arttı. Bolivya'da ithal ve yerli üretim buğday unu fiyatları sabit kaldı ve Nisan ayında bir önceki senenin aynı dönemine kıyasla aynı seviyelerde seyretti. İthalata dayalı ülkeler Kolombiya, Peru ve Ekvator'da buğday unu fiyatları Nisan ayında nispeten değişmedi, bir önceki senenin aynı dönemine kıyasla ise devam eden ithalat nedeniyle daha düşük oranda gerçekleşti.

Peru'da ürün toptan fiyatları Nisan ayında, 2016 yılında gerçekleşen rekor seviyelerdeki ürün miktarlarına kıyasla %18 oranında artarken, Kolombiya ve Ekvator'da pirinç fiyatları düşük oranlarda gerçekleşti. Brezilya'da pirinç fiyatları Nisan ayında düşük sevkیات nedeniyle arz miktarlarında gerçekleşen düşüşlere bağlı olarak bir önceki senenin aynı dönemine kıyasla önemli ölçüde yüksek seviyelerde oluştu.

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.HUBUB.2017/298-3910

Mersin, 25/5/2017

Konu: Dünyadan Sektörel Haberler – Mayıs 2017

- **ULUSLARARASI GIDA FİYATLARI ANALİZ RAPORU (FAO 10.05.2017)**
- **AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ EKONOMİK DURUMU (WORLDBANK Mayıs 2017)**
- **DÜNYADA GIDA İSRAFI (FAO Mayıs 2017)**

2- AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ EKONOMİK DURUMU **(WORLDBANK Mayıs 2017)**

Son yıllarda gerçekleşen ekonomik dalgalanmaların ardından, Avrupa ve Orta Asya ülkeleri (Kazakistan, Kırgız Cumhuriyeti, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan) daha istikrarlı bir büyüme göstermektedir. Avrupa Birliği'nde görülmekte olan iyileşme belirtileri doğrultusunda işsizlik azalmaya ve enflasyon olumlu yönde değişmeye başladı. Batı Avrupa'da varil başına 50 \$ civarında seyreden petrol fiyatları, politikalarını zaten düşük fiyata uyarlamaya hazırlanan hükümetlerin bir nebze rahatlamasına neden oldu.

Konjonktürel ekonomik dalgalanmalar azalsa da temelde yaşanan büyük zorluklar yerinde kaldı. Bölgenin batısında görülen petrol fiyatlarındaki düşüş, bir çok ülkenin finansal sistemini de sıkıntıya soktu. Gelecek seçimler ve coğrafyada devam eden gerginlikler ekonominin gelecekteki yapısına ilişkin öngöründe bulunmayı zorlaştırdı.

Uluslararası uzmanlaşma modellerindeki temel değişikliklerin, bölgede yaşanan global rekabet ve teknolojik değişiklikler üzerinden sektör, meslek ve istihdam fırsatlarında değişimlere de etki ettiği görülmektedir. Bu itibarla, ticari koruma önlemleri için yapılmakta olan çağrılar daha güçlü duyulmaya başladı.

Özellikle 1990'lardan sonra, enerji ve tarım sektörlerinde Global pazarlara entegre olunması kaynakların daha etkili kullanılabilmesini sağladı. Çin'in ihracat payının global pazarlarda düşmesi Avrupa ve Orta Asya için yeni fırsatlar doğurdu.

Ticaretin başarıya ulaşabilmek için önemli bir kriter olduğu göz önüne alındığında, arak değerlendirildiğinde, Avrupa ve Orta Asya'daki bir çok ülke 3 önemli yeni değişimi sağlaması gerekmektedir.

Bunlardan birincisi, uluslararası ticarete konu olmayan ürünlerin üretiminden, uluslararası pazarlarda rekabet edebilecek ürünlerin üretimine doğru bir değişimdir. Ticari faaliyetlerin yoğun olduğu süreçte, büyük petrol gelirleri, büyük sermaye akışları ve işgücündeki ciddi azalmalar ülkelerin ihraç ettiklerinden çok ithal etmelerini sağladı. "Yeni normal" kavramıyla ifade edilen süreçte (geçmişe kıyasla daha az büyüyen ve daha az oranda istihdam yaratan ekonomiler) bu şekildeki bir sistem daha fazla mümkün görünmemekte ve ülkeler sürekli ithalattan ihracata dönüşüm içerisinde bulunmak zorundadır.

Sağlanması gereken ikinci değişim ise Asya ülkelerine doğru uyarlanmadır. Avrupa ve Orta Asya'da ekonomi daha çok bölge içi ticarete dayanmaktadır ve Asya pazarlarında düşük performans göstermektedir. Gelecekte sağlanacak güçlü bir büyüme bu ticaret bağlantılarının dengelenmesini gerektirmektedir.

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.HUBUB.2017/298-3910

Mersin, 25/5/2017

Konu: Dünyadan Sektörel Haberler – Mayıs 2017

- **ULUSLARARASI GIDA FİYATLARI ANALİZ RAPORU (FAO 10.05.2017)**
- **AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ EKONOMİK DURUMU (WORLDBANK Mayıs 2017)**
- **DÜNYADA GIDA İSRAFI (FAO Mayıs 2017)**

Üçüncü değişim ise, ürün ticaretinden gelecekte büyüme fırsatlarının bulunduğu hizmet ticaretine doğru gerçekleştirilecek değişimdir. Global tüketimde hizmet sektörü payı yükselmektedir ve hizmet sektörü uluslararası boyutta alınıp satılabilir duruma gelmiştir. Bu eğilimler, Batı Avrupa ihracatlarında hizmet sektörünün payının artmasıyla görünmektedir, fakat Avrupa ve Orta Asya'nın diğer bölümlerinde bu pay düşmektedir.

Bu üç değişim de uzmanlaşma, yatırım ve istihdam modelleri için bir takım sonuçlar doğuracaktır. Ülkeler bu değişimleri gerçekleştirirken, sadece ticari ilişkilerini dikkate alarak değil, aynı zamanda etkin pazarlarını belirleyerek hareket etmeleri gerekmektedir.

“YENİ NORMAL” Olarak Adlandırılan Döneme (Az Büyüyen ve Daha Az İstihdam Yaratan Ekonomiler) Uyarlanma Zamanı

Avrupa ve Orta Asya'daki ülkeler, 2008 global krizinden itibaren çalkantılı dönemler yaşadı. Bölgenin batısında, Avrupa Birliği ülkeleri ve komşu ülkeler finansal krizden çıkmak için çaba gösterirken, zayıflayan banka sektörü, düşük oranda büyüme, yüksek işsizlik oranı, daralan mali yapı bir hayli zor günleri de beraberinde getirdi. Brexit oylaması ve halkın memnuniyetsizliğini gösteren oylama sonuçları Avrupa'nın yapısını da tehdit etti ve bir nevi mülteci krizine karşı Avrupa'nın ortak politika uygulayabilme potansiyelini test etmiş oldu.

Rusya Federasyonu ve Orta Asya'da görülen petrol fiyatlarındaki düşüş, gelir kayıplarının ve bütçe baskılarının ötesinde büyük zorluklara neden olan global finansal krizin ardından, bugüne kadar yaşanan en büyük gelir kaybının sonucu olarak ortaya çıktı. Para politikası uygulaması sürdürülebilir hale geldi, emlakların ve diğer kazançların değerleri düştü, çok sayıda banka iflas etti ve yapı işleri ve yurt içi hizmet sektöründe istihdam oranları azaldı.

Bölgenin batısında devam eden iyileşme belirtileri işsizliği azaltmaya başladı ve enflasyon olumlu bölgeye doğru kararlı bir şekilde değişti. Bölgenin batı kesiminde, hükümetler varil başına 50.-\$ civarlarında seyreden düşük petrol fiyatlarına doğru politikalarını değiştirmeye başladı. Döviz kurundaki düşüşler, mali baskıyı düşürmekte ve sektörleri daha rekabet edilebilir kıldı. Hükümetler, temel zorluklar devam ediyor olsa da bankacılık sektöründeki iflasların çözümüne başladı. Mali politikalar, yeni ekonomik gerçeklerle uyum sağlamak için modifiye edilmektedir.

Ekonomik dönem normalleştikçe, yapısal değişikliklere daha fazla zaman ayrılabilir. Çin'de yeni dengenin oluşmasının ve emtia fiyatlarının uyarlanmasının ardından yeni uzmanlaşma modelleri ortaya çıkmaktadır. Yeni teknolojiler, üretim metotlarını değiştirmekte ve geleneksel

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.HUBUB.2017/298-3910

Mersin, 25/5/2017

Konu: Dünyadan Sektörel Haberler – Mayıs 2017

- **ULUSLARARASI GIDA FİYATLARI ANALİZ RAPORU (FAO 10.05.2017)**
- **AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ EKONOMİK DURUMU (WORLD BANK Mayıs 2017)**
- **DÜNYADA GIDA İSRAFI (FAO Mayıs 2017)**

işgücü ilişkilerine son vermektedir. Avrupa ve Orta Asya’da çok sayıda ekonomiler ticarete konu olmayan ürünlerin üretiminden uluslararası rekabetçiliği sağlayacak ürünlerin üretimine geçişi sağlayacak yapıyı oluşturmak zorundadır.

Her hangi bir olağanüstü durum veya krizin ardından, yeni bir büyüme modeline ihtiyaç duyulmaktadır. Ticari aktiviteler yüksek seviyelerde iken, gelirde yaşanan artıştan dolayı büyümeyi engelleyecek eski uygulamalara son verilebilir. Kriz sırasında ve krizin ardından, politika hazırlayanlar ve ekonomik karar alanlar piyasayı dengelemeyi amaç edinirler. Ekonomik çalkantılar duruldukça, yapısal değişikliklere olan ihtiyaçlar daha belirgin hale gelir ve bu değişikliklerin gerçekleştirilmesine odaklanılır.

AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ BÜYÜME ORANLARI

Bölgeler	Yıllık Büyüme Oranları					Ekim 2016’dan İtibaren Beklenti Değişikliği		
	2014	2015	2016 (Tahmini)	2017 (Beklenen)	2018 (Beklenen)	2015	2016 (Tahmini)	2017 (Beklenen)
Avrupa ve Orta Asya	1,7	1,9	1,8	1,9	1,8	0,5	0,2	0,3
Avrupa Birliği ve Batı Balkanlar	1,6	2,2	1,9	1,8	1,6	0,3	0,1	0,4
Doğu Avrupa Birliği	1,8	2,2	1,8	1,7	1,4	0,5	0,1	0,5
Kuzey Avrupa Birliği	1,7	2,4	2,3	2,1	2,1	0,1	0	0
Orta Avrupa Birliği	2,9	3,8	3,1	3,2	3,1	0,2	-0,2	0,1
Güney Avrupa Birliği	0,6	1,6	1,8	1,5	1,4	0	0,1	0
Batı Balkanlar	0,2	2,2	2,8	3,2	3,5	0	0,1	0
Doğu Avrupa ve Orta Asya	2,1	0,1	1	2,2	2,5	1,3	0,3	0
Güney Kafkaslar	2,7	1,7	-2,2	0	1,6	1,3	0,3	0
Orta Asya	5,1	2,9	2,8	3,8	4	0	0,8	0,5
Rusya Federasyonu	0,7	-2,8	-0,2	1,3	1,4	0,9	0,4	-0,2
Türkiye	5,2	6,1	2,9	3,5	3,9	2,1	-0,3	0
Diğer Doğu Avrupa	-3,8	-7,7	0,8	1,3	2,7	0	0,9	0,1

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.HUBUB.2017/298-3910

Mersin, 25/5/2017

Konu: Dünyadan Sektörel Haberler – Mayıs 2017

- **ULUSLARARASI GIDA FİYATLARI ANALİZ RAPORU (FAO 10.05.2017)**
- **AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ EKONOMİK DURUMU (WORLDBANK Mayıs 2017)**
- **DÜNYADA GIDA İSRAFI (FAO Mayıs 2017)**

Bölgesel Sınıflandırma

Avrupa ve Orta Asya	Avrupa Birliği ve Batı Balkanlar	Batı Avrupa	Güney Avrupa	Orta Avrupa	Kuzey Avrupa	Batı Balkanlar
		Avusturya	Yunanistan	Bulgaristan	Danimarka	Arnavutluk
		Belçika	İtalya	Hırvatistan	Finlandiya	Bosna Hersek
		Fransa	Portekiz	Çek Cumhuriyeti	İsveç	Kosova
		Almanya	İspanya	Macaristan	Estonya	Makedonya
		İrlanda	Kıbrıs	Polonya	Litvanya	Karadağ
		Lüksemburg	Malta	Romanya	Letonya	Sırbistan
		Hollanda		Slovak Cumhuriyeti		
		Birleşik Krallık		Slovenya		
	Batı Avrupa ve Orta Asya	Güney Kafkaslar	Orta Asya	Rusya Federasyonu	Türkiye	Diğer Batı Avrupa
		Ermenistan	Kazakistan			Belarus
		Azerbaycan	Kırgız Cumhuriyeti			Moldova
		Gürcistan	Tacikistan			Ukrayna
			Türkmenistan			
			Özbekistan			

3- DÜNYADAKİ GIDA İSRAF MİKTARLARI (FAO Mayıs 2017)

Dünyada şu an kaybolan veya israf edilen gıdanın dörtte biri kurtarılabilirse, kurtarılan bu gıda miktarı 870 milyon aç insanı besleyebilir.

- Her yıl insanların tüketimine sunulmak üzere üretilen gıdaların üçte biri, yani yaklaşık 1,3 milyar ton gıda kayboluyor veya israf ediliyor.
- Bu kayıpların ve israfların yaklaşık olarak değeri gelişmiş ülkelerde 680 milyar USD dolar, gelişmekte olan ülkelerde ise 310 milyar dolar seviyelerine ulaşmaktadır.
- En fazla israf edilen ve kaybolan yiyecekler arasında meyve ve sebzeler, kök ve yumrulu bitkiler bulunmaktadır.
- Global gıda kayıpları ve atıklarının yıllık olarak miktar bazında % 30'u hububat ürünlerine, % 40-50'si kök bitkilere, meyve ve sebzelere, %20'si yağlı bitkilere, et ve süt ürünlerine ve %35'i balıklara aittir.
- Zengin ülkelerdeki tüketiciler, Sahra Altı Afrika bölgesindeki yıllık yaklaşık 230 milyon tonluk net gıda üretimi kadar, bir yıl içerisinde gıda israf etmektedir.

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.HUBUB.2017/298-3910

Mersin, 25/5/2017

Konu: Dünyadan Sektörel Haberler – Mayıs 2017

- ULUSLARARASI GIDA FİYATLARI ANALİZ RAPORU (FAO 10.05.2017)
- AVRUPA VE ORTA ASYA ÜLKELERİ EKONOMİK DURUMU (WORLDBANK Mayıs 2017)
- DÜNYADA GIDA İSRAFI (FAO Mayıs 2017)

- Her yıl kaybedilen veya israf edilen gıda miktarı, dünyanın yıllık hububat mahsulü miktarının yarısından fazladır.
- Sahra Altı Afrika bölgesinde, Güney ve Güneydoğu Asya’da yıllık kişi başı gıda israfı 6-11 kg arasındayken, Avrupa ve Kuzey Amerika’da yaklaşık 15 katı yıllık kişi başı 95-115 kg arasındadır.
- Latin Amerika’da kaybolan veya israf edilen gıda ile 300 milyon insan beslenebilir.
- Avrupa’da israf edilen gıda miktarı ile 200 milyon insan beslenebilir.
- Afrika’da kaybolan gıda ile 300 milyon insan beslenebilir.